

N:o 39.

Ank. till Riksd. kansli den 21 april 1904, kl. 3 e. m.

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 11, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande och framläggande för Riksdagen af förslag till lag angående försäljning af vin och starkare maltdrycker.

Till utskottet har hänvisats en af herr *J. G. Pettersson* i Södertälje jämte 59 andra ledamöter af Andra Kammarerna afgifven motion (n:o 159), i hvilken motionärerna föreslå, »att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag angående försäljning af vin och starkare maltdrycker, i tillämpliga delar öfverensstämmande med gällande kungl. förordning angående försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker».

Motionärerna erinra, att yrkanden i samma riktning förut vid flera tillfällen framställts inom Riksdagen, men att dessa yrkanden hittills alltid afslagits, hufvudsakligen på grund af saknaden af en i lag fastställd gräns mellan starkare och svagare maltdrycker samt den däraf följande svårigheten att vid lagstiftningen meddela olika bestämmelser för handeln med det ena eller det andra slaget maltdrycker. Nämnda invändning mot en revision af maltdrycksförordningen i antydd riktning kunde dock,

enligt motionärernas förmenande, ej numera göras gällande, sedan genom den nya maldryckstillverkningslagen en bestämd alkoholgräns blifvit fastställd mellan svagdricka och andra maldrycker. Motionärerna anse därför tiden nu vara inne för en allmän omarbetning af bestämmelserna om försäljning af vin och maldrycker.

Gällande förordning härom utgår, säga vidare motionärerna, från den oegentliga ståndpunkt att räkna vin, öl och porter till de icke spirituösa dryckerna. Från sakkunnigt håll äro emellertid icke vidare några invändningar att vänta mot erkännandet, att dessa drycker äro verkliga rusdrycker. Och en revision af förordningen borde, enligt motionärernas mening, utgå från detta erkännande. Därpå skulle följa, att bestämmelserna om försäljningen af vin, öl och porter så vidt möjligt bringades i närmare öfverensstämmelse med föreskrifterna om försäljning af brännvin. Närmast vore därvid att tänka på dels den befogenhet, som i 10 § af brännvinsförsäljningsförordningen tillerkännes kommunalstämman att inlägga sitt veto mot utskänkning inom kommunen, dels de i 38 § af nämnda förordning stadgade strängare ansvarsbestämmelserna för olaga utskänkning, dels slutligen det i 5 § stadgade förbudet för brännvinshandels förenande med annan handel. Med angifvande af dessa hufvudprinciper frambålla slutligen motionärerna, att under de nya förhållanden, som genom malt-skatteförordningen inträdt, det syntes naturligt, att handeln med vin och de starkare maldryckerna ordnades genom en af Konung och Riksdag gemensamt stiftad lag.

Oafsedt partiella ändringar vid olika tillfällen har frågan om en fullständig revision af den snart tjuguariga kungl. förordningen angående försäljning af vin, maldrycker m. m. redan förut varit föremål för behandling inom Riksdagen, nämligen vid 1896 och 1898 årens riksmöten.

Vid förstnämnda riksdag upptogs för första gången frågan om en omarbetning af författningen, i syfte att handeln med vin och maldrycker i stad måtte kunna, i likhet med hvad som redan är stadgadt i fråga om försäljningen af brännvin, öfverlåtas åt särskildt för ändamålet i sedlighetens intresse bildadt bolag. Herr Wieselgren föreslog nämligen i en år 1896 inom Första Kammaran väckt motion (n:o 53), »att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse hemställa, det Kungl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida icke nu gällande bestämmelser angående försäljning af vin och maldrycker i stad må kunna så förändras, att sagda försäljning i den omfattning, som på grund af förhållandena prövas nödig, må kunna öfverlåtas å bolag, som i enlighet med bestämmelserna i 9 § 2 mom. och

18 § i kungl. förordningen den 24 maj 1895 bildats för att i sedlighetens intresse ombesörja brännvinsförsäljningen inom staden och fått rätten här till åt sig öfverlåten». Motionen blef af Första Kammarens tillfälliga utskott tillstyrkt, men afslogs af samma kammare, sedan samtliga talare utom motionären af olika skäl hemställt om afslag.

Vid 1898 års riksdag väcktes inom Andra Kammaren icke mindre än sju motioner, alla afseende mer eller mindre genomgripande förändringar i kungl. förordningen den 24 oktober 1885. Mest omfattande torde varit den af herr Styrländer väckta motionen (n:o 138), däri han sammanfattade de önskemål, som vid en revision af maltdrycksförsäljningslagen borde göra sig gällande, i följande hufvudpunkter: *att* handeln med vin och maltdrycker till afhämtning, utom från tillverkningsställe, göres beroende af särskildt tillstånd; *att* dylik handel skiljes från annan handel; *att* tillstånd till försäljning af vin och maltdrycker till förtäring på stället eller afhämtning göres beroende af kommunens medgifvande; *att* förbud stadgas för den, som ej är tillverkare, att försälja dessa drycker genom kringföring samt för tillverkare att försälja dem genom kringföring annorledes än inom hus åt där boende eller å fartyg direkt från tillverkningsstället och till mängd af minst tio liter; *att* strängare straff för öfverträdelse af förordningen bestämmas; *att* försäljningsställe å landsbygden ej må hållas öppet vid förrättningar, som föranleda folksamlingar; samt *att* kommunalmyndigheterna må medgifvas högsta möjliga rätt att ingripa, när rättigheter missbrukas. Äfven herr Waldenström och ett antal medmotionärer föreslogo i motion (n:o 204) vid samma riksdag, att en allmän revision af förordningen angående försäljning af vin och maltdrycker borde företagas.

Andra Kammarens andra tillfälliga utskott underkastade samtliga dessa motioner i sitt utlåtande n:o 18 en särdeles utförlig och omsorgsfull utredning, till hvilken utskottet tillåter sig att hänvisa. I detta utlåtande redogöres till en början såväl för den äldre lagstiftningen i ämnet som för den lagstiftning och de önskemål, som tillkommit efter 1885. Utskottet genomgår därefter hufvudpunkterna i de reformyrkanden, som riksdag efter riksdag framförts alltsedan tillkomsten af 1885 års förordning, samt redogör utförligt för de önskemål, som gjort sig gällande, och de åtgärder, som vidtagits i fråga om vin- och maltdrycksförsäljningen under sagda tid. Utskottet lämnar denna sin historik under följande hufvudrubriker: maltdryckers likställighet med vin; öl- och vinhandels skiljande från annan handel; handels med vin och maltdrycker likställande med utskänkning af samma drycker; tillverkares försäljningsrätt (den så kallade kringföringen af maltdrycker); alkoholgräns mellan olika slag af malt-

drycker; konungens befallningshafvandes rätt att meddela tillstånd till försäljning; utskänkning å järnvägsstationer; utskänkning å fartyg; utskänkning å lägerplatser. Utlåtandet utmynnär i förslag om en skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes låta omarbete förordningen den 24 oktober 1885 i den riktning, »a) att ur densamma aflägnas alla stadganden såväl angående handel med de verkligen icke spirituösa dryckerna, kokadt kaffe, té, choklad och dylikt, som ock med svagdricka, som, ehuru spirituöst, likväl har så ringa alkoholhalt, att det icke kan hänföras till rusgifvande drycker; b) att förordningen, i hvad den afser vin och de starkare maltdryckerna, i tillämpliga delar bringas närmare förordningen om försäljning af bränvin». Efter en utförlig debatt i Andra Kammaren blef utlåtandet visserligen därstädes bifallet, men afslogs sedermera af Första Kammaren.

Sedan dess hafva efter hand åtskilliga partiella ändringar och förbättringar i förordningen vidtagits, hufvudsakligen afseende noggrannare kontrollerande och strängare begränsning af ölförsäljningen, särdeles på landsbygden; men yrkandet om en fullständig revision af förordningen, i syfte att i tillämpliga delar bringa dess bestämmelser i närmare öfverensstämmelse med bränvinsförsäljningsförordningen, har fått hvila i afvaktan på en ändrad lagstiftning för maltdryckstillverkningen, hvarigenom svagdrickat blefve i tillverknings- och beskattningshänseende skildt från de starkare maltdryckerna. Den föregående utredningen och diskussionen i frågan hade nämligen gjort det klart för reformvännerna, att så länge handeln med det alkoholsvaga svagdrickat, som på många håll utgör en icke blott god och billig läskedryck, utan flerstädes rent af en nödvändighetsvara för den mindre bemedlade befolkningen, vore sammankopplad med ölhandeln, förefunnes icke någon möjlighet att på allvar gripa sig an med en fullständig reformering af bestämmelserna angående försäljningen af öl, i syfte att så vidt möjligt begränsa den öfverhandtagande konsumtionen af denna ur flera synpunkter skadliga rusdryck.

På sätt motionärerna med rätta anmärkt måste nämligen vin, öl och porter med afseende på dessa dryckers alkoholhalt räknas såsom rusdrycker samt gällande lagstiftning således bland annat gå ut på att så vidt möjligt stäffa missbruket af ifrågavarande drycker. Särskildt har ölkonsumtionen mångenstädes nått en omfattning och utbredning, som äro ägnade att ingifva allvarliga farhågor med hänsyn till icke blott nykterhet och sedlighet bland vårt folk, utan äfven den nationella hushållningen. Så godt som öfverallt vitsordas, att ölförbrukningen så väl på landsbygden som i städerna tilltagit och flerstädes utgör en verklig landsplåga, farligare och mer oroväckande än till och med brännvinsfloden, som genom

gällande restriktiv lagstiftning synes mer och mer vara på väg att få lämna plats åt ölet.

Under sådana förhållanden är det naturligt, att lagstiftaren måste vara betänkt på en omarbetning och skärpning af villkoren för rättigheten att försälja vin och öl, i syfte att bestämmelserna härom må kunna lämna vapen i händerna på myndigheter, kommuner och enskilda att på ett verksammare sätt än hittills motarbeta och så vidt möjligt bekämpa missbruken af dessa rusdrycker samt att med framgång förhindra öfverträdelserna af de lagbestämmelser, som staten i nykterhetens och den sociala ekonomiens intresse funnit påkallade för att stäfja särskildt det omåttliga förtärandet af öl.

Detta har dock icke låtit sig göra, så länge de icke spirituösa dryckerna och svagdricka varit sammanförda med öfriga maldrycker i en och samma förordning, hvarest i hufvudsak samma bestämmelser varit stadgade för såväl de ur nykterhetssynpunkt oskadliga och ur den allmänna hushållningens synpunkt nödvändiga och hälsosamma läskedryckerna som för det rusgifvande ölet. De skärpta bestämmelser, som man kunnat önska se tillämpade i fråga om försäljning af öl, skulle nämligen blifvit gällande äfven för svagdricka, hvilket af olika skäl alls icke var tillrådligt. Det skulle enligt utskottets mening fastmer hafva varit ett missgrepp att ställa svagdricksförsäljningen under de restriktiva bestämmelser, som med fog synas påkallade gentemot missbruket af öl.

Numera är emellertid ställningen en helt annan. Svagdrickat har genom den förlidet år utfärdade maltskattelagen i beskattnings- och tillverkningsafseende blifvit skildt från de rusgifvande starkare maldryckerna. En särskild förordning rörande försäljning af svagdricka och de icke spirituösa dryckerna föreligger i förslag, utarbetadt inom finansdepartementet, hvilket förslag är remitteradt till länsstyrelserna för yttrande. Det är att vänta och hoppas, att förslaget, som bland annat afser ett fullständigt frigifvande af svagdrickshandeln, inom kort varder fastställdt till efterrättelse. Numera torde således intet som helst hinder möta för att med kraft taga itu med de från lagstiftningens synpunkt nödvändiga åtgärderna mot ölet och att i sådant syfte skrida till en fullständig omarbetning af gällande bestämmelser rörande försäljningen af de rusgifvande maldryckerna och vinet i det syfte de deciderade nykterhetsvännerna länge påyrkat.

En sådan omarbetning synes redan af rent formella skäl vara nödvändig, sedan ur förordningen afskilts så väsentliga delar som alla stadganden rörande svagdrickat och de icke spirituösa dryckerna. Men äfven ur saklig synpunkt torde en grundlig revision af författningen vara på-

kallad och oafvislig. Genom de gång efter annan företagna lappningarna på densamma hafva nämligen dess olika bestämmelser blifvit allt svårare att tolka och med hvarandra förlika, så att erfarenheten visat, att det både för domstolar, myndigheter och enskilda mött svårigheter att kunna på ett tillfredsställande sätt tillämpa förordningens olikartade föreskrifter. Därtill kommer, att de restriktiva bestämmelser och ordningsföreskrifter författningen innehållit visat sig mer och mer otillräckliga att kunna förebygga det hotande ölnissbruket. På dessa grunder har en fullständig och genomgripande revision af förordningen kräfts af en år efter år allt starkare vorden folkmening.

Vid denna revision ligger det uppenbarligen nära till hands att tänka sig omarbetningen i tillämpliga delar gående i den riktning, gällande brännvinsförsäljningslag anvisar, hvars bestämmelser i det hela visat sig ägnade att motverka och minska förbrukningen af brännvin och därmed jämförliga spirituösa drycker. Herr Pettersson och hans medmotionärer hafva anslutit sig till denna redan förut inom Riksdagen uttalade uppfattning och jämväl angifvit vissa hufvudpunkter, i fråga om hvilka de ansett önskligt, att bestämmelserna om försäljning af öl borde bringas i närmare öfverensstämmelse med gällande föreskrifter för brännvinsförsäljning.

Vid en närmare granskning af sistnämnda föreskrifter, hvilka innehållas i kungl. förordningen den 24 maj 1895 med däri senast den 22 maj 1903 vidtagna ändringar, framgår det dock, att motionärerna i sitt revisionsförslag lämnat å sido åtskilliga viktiga stadganden i brännvinsförsäljningsförordningen, hvilkas tillämplighet på försäljningen af öl och vin med skäl torde kunna sättas i fråga och som i alla händelser vid den blifvande omarbetningen af förordningen lära böra göras till föremål för noggrant öfvervägande. Dit hör i främsta rummet de i gällande brännvinsförsäljningsförordning förekommande bestämmelser, som afse att *i stad* all minuthandel med och utskänkning af brännvin må kunna under vissa villkor upplåtas åt ett särskildt inom staden uteslutande för ändamålet bildadt *bolag*, hvars bolagsordning och skötsel äro i nykterhetens och sedlighetens intresse underkastade en noggrann kontroll från det allmännas och de kommunala myndigheternas sida. Dessa bestämmelser återfinnas i 9 § 2 mom. samt 18 § af 1895 års förordning.

I sin förut omförmälda motion vid 1896 års riksdag upptager herr Wieselgren tanken att tillämpa bolagssystemet eller, såsom det vanligen benämnas, göteborgssystemet jämväl på ölförsäljningen. Motionären, som anser obestriddigt, att detta system rätt tillämpadt varit ägnadt att minska brännvinsförbrukningen och främja nykterheten, framhåller såsom

sin öfvertygelse, att systemet utan allt tvifvel skulle kunna med framgång tillämpas äfven i fråga om ölförsäljningen. Utgående från det förhållandet, att ölförbrukningen i städerna tagit sådana dimensioner, att ölet såsom berusningsmedel täflar med brännvinet, måste det, säger herr Wieselgren, på hvarje plats, där tillgång å tvenne slags rusdrycker gifves och där man på flerehanda sätt försvårar åtkomsten till den ena, under det man lämnar den andra i det allra närmaste fri, med nödvändighet inträffa, att förbrukningen af den senare ökas, samt att de ölförbrukare, som begagna dem till öfvermått, snart sagdt känna sig hänvisade till förtäring af den så mycket lättare åtkomliga sorten. Denna iakttagelse bestyrkes med siffror från Göteborg öfver de ställen, där för fylleri anhållna personer erhållit sitt rus, utvisande, att under perioden 1875—1895 antalet för fylleri från bolagskrogarna anhållna högst betydligt minskats, medan däremot motsvarande antal af dem som berusat sig å ölkrogar nära tiodubblats och å s. k. »enskilda ställen» nära fördubblats. Dessa siffror, menar motionären, visa till fullo, att bolagskrogarnas bidrag till fylleriet i städerna i allmänhet torde vara mindre än ölkrogarnas och de »enskilda ställen», under hvilken senare rubrik lönnkrögeriet ingår. Hvad som i fråga om brännvinsförsäljningen medfört den förbättring, som sålunda obestriddligen inträdt, vore just, att man genom bolagssystemet dels beredt sig möjlighet att efter en och samma grundsats handhafva försäljningen å *alla* försäljningsställen och att på dem alla lika tillämpa gifna restriktiva bestämmelser, dels ock åvägbringat en stark nedsättning af försäljningsställenas antal. Om det således måste vara påtagligt, att dessa grundsatser kräfva tillämpning äfven i fråga om ölet, som sedan bolagssystemets tillkomst uppträdt såsom en växande fara för enskilda och för samhället, så kan, enligt herr Wieselgrens åsikt, det omåttliga öldricket inom städerna icke med tillbörlig kraft bekämpas på annat sätt än genom att under bolagssystemet indraga äfven den mindre maltdryckshandeln. Enhvar måste inse det principiellt oriktiga uti att åt sinsemellan stridiga viljor och syftsmål anförtro rusdryckshandeln inom samma stad. En följdriktig utveckling af vår rusdryckslagstiftning borde därför ovillkorligen leda till äfven maltdryckshandelns anförtroende åt de för brännvinshandelns ombesörjande inom städerna upprättade bolagen. I främsta rummet borde de utskänkningsrättigheter, som omförmälas i 4 § af 1885 års maltdrycksförordning, öfverflyttas till bolagen, dock med iakttagande af vissa af motionären angifna ordningsbestämmelser.

Från annat håll har man ur olika synpunkter gjort invändningar mot nyssnämnda uppfattning och framhållit de olägenheter, som synas vara förenade med göteborgssystemets tillämpning på ölhandeln i städerna.

Från denna sida framhålles, att ölet dock i flera hänseenden skiljer sig från brännvinet. Det senare är med vatten uppblandad sprit, köpes efter sprithalten och spritens renhet samt är samma vara, från hvilket bränneri det än kommer. Öl däremot innehåller visserligen sprit, men detta är icke dess hufvudbeståndsdel. Ölet köpes aldrig efter sprithalten och är icke samma vara, då det kommer från det ena bryggeriet eller det andra. Det kan därför aldrig bli en børsvara såsom brännvinet. Om utskänkning och minuthandel med öl i likhet med samma handel med brännvin blefve bolagssak, så kunde bolaget icke infordra anbud på leverans samt antaga det lägsta anbudet. Ej heller kunde bolaget förbindas att för att vara opartiskt köpa af *alla* bryggerier. Det måste inskränka sig till ett eller några få bryggerier. Detta skulle lätteligen alstra en stråfvän hos de skilda bryggerierna att på hvarjehanda vägar söka slå under sig respektive bolag. Ett exempel på huru det kan gå till visar striden mellan bryggerierna i fråga om Folkets hus i Stockholm.

Vid jämförelse mellan dessa bägge åskådningar är utskottet för sin del böjdt att tillerkänna de skäl, som tala för den förstnämnda uppfattningen, en större beviskraft och att sålunda anse bolagssystemets tillämpning äfven på ölhandeln komma att medföra öfvervägande fördelar ur nykterhetssynpunkt. Men på frågans nuvarande, i det hela icke utredda ståndpunkt tilltror sig utskottet dock icke att fälla ett slutgiltigt omdöme i saken. Välgående skäl för såväl den ena som den andra uppfattningen kunna anföras, och det torde sålunda icke utan en närmare och allsidig utredning böra bestämdt fastslås, huruvida bolagssystemet lämpligen kan införas i den blifvande lagen om försäljning af vin och starkare maltdrycker såsom fakultativt i stad eller därmed jämförligt samhälle. Så mycket är i hvarje fall klart, att denna fråga bör göras till föremål för sorgfälligt öfvervägande samt en noggrann ompröfning och undersökning, innan ny förordning angående försäljning af öl och vin varder utfärdad. Då en dylik allsidig undersökning lämpligast läres kunna verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg af i frågan sakkunniga personer, anser sig utskottet böra förorda, att med den af motionärerna föreslagna skrifvelsen till Kungl. Maj:t jämväl bör afses att få nu berörda fråga utredd i sammanhang med en omarbetning af ölförsäljningsförordningen i dess helhet.

En närmare granskning af öfriga paragrafer i brännvinsförsäljningsförordningen torde däremot icke erbjuda samma svårigheter att afgöra, hvilka bestämmelser som lämpligen skulle kunna tillämpas vid en omarbetning af bestämmelserna rörande ölförsäljning.

1—4 §§ upptaga stadganden angående försäljningens indelning i parti-handel, minuthandel och utskänkning samt de olika kvantiteter, som i ena

eller andra fallet få försäljas. Dessa bestämmelser synas icke lämpligen kunna användas i fråga om försäljningen af öl, med hänsyn till denna drycks olikartade beskaffenhet med brännvin. 5 § innehåller stadganden, dels att rättighet att försälja brännvin ej må innehafvas af annan än den, som äger medborgerligt förtroende och i öfrigt är på visst sätt kvalificerad, dels att handel med brännvin icke får vara förenad med annan handel, dels slutligen att vissa personer, såsom magistratspersoner, läkare, kronofogdar, länsmän, polismän, ecklesiastike ämbets- och tjänstemän, folkskollärare m. fl., äfvensom apotekare icke få idka brännvinsförsäljning. På sätt motionärerna anmärkt är yrkandet, att ölförsäljning lika litet som handel med brännvin icke bör få vara förenad med annan handel, ett gammalt och många gånger inom Riksdagen uttaladt önskemål, som utskottet för sin del anser synnerligen angeläget att vid den blifvande omarbetningen af förordningen om försäljning af öl och vin få genomfördt. Men äfven öfriga i nyssnämnda 5 § för brännvinshandel stadgade ordningsbestämmelser böra enligt utskottets mening väl ägna sig att tillämpa i fråga om ölhandeln och därför införas i den blifvande lagen angående villkoren för försäljning af vin och öl.

I 6 och 7 §§ af brännvinsförsäljningsförordningen innehållas stadganden, som speciellt afse särskilda, privilegierade brännvinsförsäljningsrättigheter och som icke torde äga tillämpning i fråga om rätten att försälja öl. 8 §, 9 § 1 mom. äfvensom 10—15 §§ afse sättet, hvarpå rättighet att försälja brännvin må kunna förvärfvas, huru försäljningsställes antal skall bestämmas, huru förverkade rättigheter kunna återfås, i hvilka fall öfverlåtelse af rätten till försäljning må ske samt speciella stadganden om brännvinsförsäljning vid hälsobrunn, badort och å passagerarefartyg — allt föreskrifter, hvilka i nykterhetens intresse synas såvidt ske kan böra vinna tillämpning jämväl i fråga om ölhandeln. Särskildt förekomma i 8 § 3 mom. samt 10 § de viktiga stadganden, som motionärerna med rätta yrkat böra tillämpas jämväl i fråga om rätten till försäljning af öl, nämligen att kommun genom sina organ äger att inlägga sitt veto mot beviljande af brännvinsförsäljningsrättigheter. Att denna rätt tillerkännes kommun äfven i fråga om ölhandeln synes utskottet desto mera naturligt, som denna handel, såsom erfarenheten visat, för kommunerna ofta medför mycket betydande olägenheter.

I 9 § 2 mom. och 18 § stadgas rörande brännvinsrättigheters upplåtande åt bolag, hvarom utskottet här ofvan redan yttrat sig.

16 § samt 19--22 §§ hafva afseende å de särskilda afgifter, som för brännvinsförsäljningsrättigheter böra erläggas, äfvensom dessa afgifters fördelning mellan staten, kommuner och hushållningssällskap. Att dylika

afgifter böra ifrågasättas äfven för ölförsäljningsrättigheter är en mening, som torde hafva åtskilligt fog för sig, och i alla händelser bör utredas. Om detta befinnes lämpligt, synas dock afgifter, som inflyta för dylika rättigheter, icke böra tagas i anspråk för statens eller kommunens vanliga utgifter, utan användas till ändamål, som direkt gagna den mindre be-
medlade befolkningen.

23—32 §§ samt 34—36 §§ innehålla en följd af ordningsföreskrifter, såsom rörande försäljningslokals beskaffenhet och läge, tiderna för dess öppethållande, förbud mot försäljning till minderåriga och öfverlastade samt vid auktioner och dylika tillfällen, äfvensom angående handels förbud på grund af inträffade oordningar m. m. Samtliga dessa ordningsföreskrifter äro uppenbarligen af beskaffenhet att böra i nykterhetens och sedlighetens intresse vinna tillämpning jämväl i fråga om ölhandeln. 33 § afser dels brännvinets styrka, hvilket stadgande icke är tillämpligt å ölet, dels ock förbud att till salu hålla brännvin, som är försatt med något för hälsan skadligt ämne, något som torde böra beaktas jämväl i fråga om öl och vin. 37 § innehåller vissa speciella föreskrifter angående försändelse af brännvin, hvilka icke synas påkallade i afseende å öl, men väl möjligen i fråga om vin.

I 38—56 §§ stadgas slutligen rörande förbrytelser mot föreskrifterna angående försäljning af brännvin samt dessa förbrytelsers bestraffning och tillsynen öfver förordningens efterlevande, hvilka stadganden, såsom motionärerna med allt fog yrkat, torde böra i större eller mindre utsträckning vinna tillämpning jämväl i fråga om försäljningen af öl, enär erfarenheten hittills gifvit vid handen, att straffen för öfverträdelser af ölhandelslagen behöfva skärpas.

Utskottet har härmed i korthet angifvit det hufvudsakliga af de bestämmelser i brännvinsförsäljningsförordningen, som vid en blifvande omarbetning af förordningen angående försäljning af vin och starkare malt-drycker torde böra vinna beaktande. Att en dylik omarbetning är i hög grad af omständigheterna och hänsynen till en alltjämt växande folkmening påkallad, har utskottet redan framhållit. Utskottet delar jämväl motionärernas uppfattning, att de sålunda reviderade bestämmelserna angående en handel, som medför afsevärda olägenheter på en mängd områden och som därför i likhet med brännvinshandeln bör vara underkastad vissa, på den enskildes näringsfrihet ingripande restriktiva bestämmelser, böra erhålla karaktären af en af Kungl. Maj:t och Riksdag gemensamt stiftad lag.

Utskottet får sålunda, med hänvisning till hvad som ofvan anförts, hemställa, att Andra Kammaran för sin del måtte besluta,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag angående försäljning af vin och starkare maldrycker, i tillämpliga delar öfverensstämmande med gällande förordning angående försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Stockholm den 21 april 1904.

På utskottets vägnar:

K. H. GEZ. VON SCHÉELE.
